

T.C.
ANKARA
BÖLGE İDARE MAHKEMESİ
7. İDARİ DAVA DAİRESİ
ESAS NO : 2023/
KARAR NO : 20

İSTİNAF BAŞVURUSUNDA

BULUNAN (DAVACI) : **VEKİLİ** : Av. Nihat KAYA (e-tebligat)
KARŞI TARAF (DAVALI) : Hacettepe Üniversitesi Rektörlüğü (e-tebligat)
VEKİLİ : Av. **İSTEMİN ÖZETİ** : Ankara 15. İdare Mahkemesince verilen 12/04/2023 tarih ve kararın istinafen incelenerek kaldırılması ve dava konusu işlemin iptaline karar verilmesi istenilmektedir.
SAVUNMANIN ÖZETİ : Mahkeme kararında hukuka aykırılık bulunmadığı ileri sürülerek istinaf başvurusunun reddi gerektiği savunulmuştur.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Ankara Bölge İdare Mahkemesi 7. İdari Dava Dairesince, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun değişik 45. maddesi uyarınca dava dosyası incelenerek gereği görüldü:

Dava; Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi bünyesinde anestezi teknikeri olarak görev yapan davacı tarafından, girişimsel radyoloji biriminde çalıştığı ve görevi gereği radyasyona maruz kaldığı ileri sürülerek şua izninin kullandırılması ve geçmişe dönük kullanamadığı şua izinlerinin yıllık izin alacağı olarak değerlendirilerek yasal faiziyle birlikte ödenmesi istemiyle davalı idareye yaptığı başvurunun reddine ilişkin 02.06.2022 tarih ve E-99672105-900-00002214633 sayılı işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

İdare Mahkemesince; anestezi teknikeri olan davacının görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin olarak düzenlenen "Anestezi Hasta Teknikeri Görev, Yetki ve Sorumlulukları" başlıklı yazı içeriğinden, davacının radyasyon kaynaklı bölümlerin dışında ameliyathanelerde ve ameliyat ortamlarında da görev yaptığı, denetimli alanlarda ve radyasyon kaynağı olan bölümlerde sürekli değil, geçici süreyle ve rotasyonla çalıştığı, davacının mevzuat hükümlerinde belirtildiği şekliyle sürekli radyasyona maruz kaldığı yönündeki iddiasının somut verilerle ortaya konulamadığı anlaşıldığından, davacının radyasyon görevlisi sayılmasına olanak bulunmadığı sonucuna varılarak dava konusu işlemde hukuka aykırılık görülmediği gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

Anılan karara karşı davacı tarafından, 657 sayılı Yasa'nın 103. maddesi uyarınca, hizmetleri sırasında radyoaktif ışınlarla çalışan personele sağlık izni verilmesi gerektiği, zira toplum üyesi kişiler için belirlenen oranların üzerinde radyasyona maruz kaldığı ileri sürülerek istinaf yoluna başvurulmuştur.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 103 üncü maddesinde; "...Hizmetleri sırasında radyoaktif ışınlarla çalışan personele, her yıl yıllık izinlerine ilaveten bir aylık sağlık izni verilir." hükmü yer almıştır.

T.C.
ANKARA
BÖLGE İDARE MAHKEMESİ
7. İDARİ DAVA DAİRESİ
ESAS NO : [REDACTED]

6/6/1978 tarih ve 7/15754 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla kabul edilerek yürürlüğe konulan Sözleşmeli Personel Çalıştırılmasına ilişkin Esasların 9. maddesinin 6. Fıkrasında da; "Hizmetleri sırasında radyoaktif ışınlarla çalışan ve doğrudan radyasyona maruz kalan sözleşmeli personele ilgili mevzuatı uyarınca ücretli sağlık izni verilir." hükmüne yer verilerek sözleşmeli personele de sağlık izni hakkı tanınmıştır.

Öte yandan, 3153 sayılı Kanuna dayalı olarak çıkarılan Radyoloji, Radyum ve Elektrikle Tedavi Müesseseleri Hakkında Nizamname'nin 1. maddesinde; "Münhasıran röntgen şuaı vasıtasıyla teşhis veya hem teşhis ve hem tedavi yahut radyom veya radyom emanasyonu yahut radyom mürekkebatı ile veya her türlü elektrik aletleri ile tedavi yapan müesseselerin bina vasıfları ve hastalar ile mütehassısları ve orada çalışan veya bulunan başkalarını elektrik cereyanı ve röntgen şuaı ve radyom arızalarından koruyacak tertipler ile bunlara ait levazımın şartları ve radyom için bir müessesede bulunması lazımgelen en az miktar ve elektrik ile tedaviye mahsus aletlerin vasıf ve şartlarının tespit edilmesi" kanunun amacı olarak düzenlenmiş, 22. maddesinde; "–Hastahanelerde, röntgen ve radyom ile tam müddetle (günde 5 saat) çalışan kimseler, hastahanenin başka işlerinde kullanılamaz..." hükmüne yer verilmiş, 24 üncü maddesinde de: radyasyonlu ortamda çalışanların yılda dört hafta düzenli ve her sene tatil yapması mecburidir denilerek şua izinleri güvence altına alınmıştır.

24/03/2000 tarih ve 23999 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Radyasyon Güvenliği Yönetmeliği'nin "Yıllık doz sınırları" başlıklı 10. maddesinde ise; "Yıllık doz sınırları sağlığa zarar vermeyecek şekilde uluslararası standartlara uygun olarak, Kurum tarafından radyasyon görevlileri ve toplum üyesi kişiler için ayrı ayrı belirlenmiştir. Yıllık toplam doz aynı yıl içindeki dış ışınlama ile iç ışınlamadan alınan dozların toplamıdır. Kişilerin, denetim altındaki kaynaklar ve uygulamalardan dolayı bu sınırların üzerinde radyasyon dozuna maruz kalmalarına izin verilemez ve bu sınırlara tıbbi ışınlamalar ve doğal radyasyon nedeniyle maruz kalınacak dozlar dahil edilemez... b) *Toplum üyesi kişiler için etkin doz yılda 1 mSv'i geçemez. Özel durumlarda; ardışık beş yılın ortalaması 1 mSv olmak üzere yılda 5 mSv'e kadar izin verilir. Cilt için yıllık eşdeğer doz sınırı 50 mSv, göz merceği için 15 mSv'dir...*" hükmüne yer verilmiş, 15. maddesinde; "*Maruz kalınacak yıllık dozun 1 mSv değerini geçme olasılığı bulunan alanlar radyasyon alanı olarak nitelendirilir ve radyasyon alanları radyasyon düzeylerine göre aşağıdaki şekilde sınıflandırılır:*

a) Denetimli Alanlar: Radyasyon görevlilerinin giriş ve çıkışlarının özel denetime, çalışmalarının (Değişik ibare:RG-3/6/2010-27600) radyasyondan korunma bakımından özel kurallara bağlı olduğu ve görevi gereği radyasyon ile çalışan kişilerin ardışık beş yılın ortalama yıllık doz sınırlarının 3/10'undan fazla radyasyon dozuna maruz kalabilecekleri alanlardır....

b) Gözetimli Alanlar: Radyasyon görevlileri için yıllık doz sınırlarının 1/20'sinin aşılma olasılığı olup, 3/10'unun aşılması beklenmeyen, kişisel doz ölçümünü gerektirmeyen *fakat çevresel radyasyonun izlenmesini gerektiren alanlardır.*" hükmü düzenleme altına alınmış, dava konusu işlemin tesis edildiği tarihte yürürlükte olan 16. maddesinde de; radyasyon alanlarının izlenmesinde uygun radyasyon ölçüm cihazlarının ve dozimetrelerin kullanılacağı belirtilmiştir.

T.C.
ANKARA
BÖLGE İDARE MAHKEMESİ
7. İDARİ DAVA DAİRESİ
ESAS NO : 2
KARAR NO : 2

Dava konusu işlemin tesis edildiği tarihte yürürlükte bulunan ve 26.04.2022 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren İyonlaştırıcı Radyasyon ve Radyonüklit Kullanılarak Sunulan Sağlık Hizmetleri Hakkında Yönetmelik'in 4. maddesinin (ç) bendinde "Girişimsel radyolojik tetkik/tedavi" görüntüleme amaçlı elektriksel, sonik veya iyonlaştırıcı radyasyon cihazları kullanılarak gerçekleştirilen tanısal ve tedavi amaçlı tıbbi işlemler şeklinde, (d) bendinde "gözetimli alan"; radyasyon kaynağı ile çalışanlar için yıllık doz sınırlarının 1 mSv'i aşılma olasılığı olan, 6 mSv'i aşılması beklenmeyen, kişisel doz ölçümünü gerektirmeyen fakat çevresel radyasyonun izlenmesini gerektiren cihaz odası ile bağlantılı ve iyonlaştırıcı radyasyon kaynağı ile görsel takibi sağlayan alan şeklinde, (i) bendinde "Radyasyon alanı", planlanmış ışınlamalar nedeniyle halk için belirlenen yıllık doz sınırlarının üzerinde ışınlama olasılığı olan alanlar ile radyonüklitlerin hazırlandığı ve muhafaza edildiği alanlar şeklinde tanımlanmış, 6. maddesinde; "...(4) Girişimsel radyoloji uygulamalarında görev alan iyonlaştırıcı radyasyon kaynağı ile çalışanların, doz maruziyetini sınırlayacak ilave radyasyondan koruyucu kişisel donanımlar kullanılmalıdır. " hükmüne yer verilmiş, 8. maddesinde de "(1) Sadece iyonlaştırıcı radyasyon kaynakları ve radyonüklitlerin kullanıldığı denetimli alanlarda çalışanlara yıllık izinlerine ilaveten sağlık izni verilir.

İyonlaştırıcı radyasyon kaynağı ile çalışanlara verilecek sağlık izni süresi, bu çalışanların bir takvim yılı içerisinde denetimli alanlarda fiilen çalıştığı süreler dikkate alınarak bu Yönetmeliğin eki EK-2'de yer alan "Sağlık İzni Tablosu"nda belirtilen çalışma süresine göre belirlenir." hükmü kurala bağlanmıştır.

Diğer taraftan, 26.04.2022 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Radyoloji Hizmetleri Yönetmeliği'nin 2. maddesinde de; bu Yönetmeliğin, Sağlık Bakanlığına, üniversitelere, özel hukuk tüzel kişilerine ve gerçek kişilere ait radyoloji hizmeti sunulan sağlık kurum ve kuruluşları ile buralarda görev yapan personeli kapsayacağı belirtilmiş, 4. Maddesinde; "Radyasyon alanı"; planlanmış ışınlamalar nedeniyle NDK tarafından halk için belirlenen yıllık doz sınırlarının üzerinde ışınlama olasılığı olan alanlar olarak, "Radyasyonla çalışan" ise; iyonlaştırıcı radyasyon kaynaklarıyla yürütülen faaliyetlerde görevi gereği halk için belirlenen doz sınırlarının üzerinde ışınlama olasılığı olan kişi şeklinde tanımlanmış, 13. maddesinin 6. bendinde; yıllık doz sınırları ile ilgili hususlarda NDK tarafından yapılan düzenlemelerin esas alınacağı düzenlenmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, davacının Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi bünyesinde bulunan girişimsel radyoloji bölümünde anestezi teknikeri olarak görev yaptığı, 19.04.2022 tarihli dilekçesi ile, görevini yerine getirirken yaptığı iş nedeniyle sürekli olarak radyasyona maruz kaldığından bahisle şua izinlerinin kullandırılması ve geçmişe dönük olarak ise şua izin alacaklarının yıllık izin alacağı olarak değerlendirilerek, çalıştığı yıllarda kullandırılmayan şua izinlerinin ücretlerinin tarafına ödenmesi istemiyle başvuruda bulunduğu, başvurusunun Hacettepe Üniversitesi'nin 02.06.2022 tarih ve [REDACTED] sayılı kararıyla reddedilmesi üzerine bakılan davanın açıldığı anlaşılmıştır.

Yukarıya alınan mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; planlanmış ışınlamalar nedeniyle halk için belirlenen yıllık doz sınırlarının üzerinde ışınlama olasılığı olan alanlar

T.C.
ANKARA
BÖLGE İDARE MAHKEMESİ
7. İDARİ DAVA DAİRESİ
ESAS NO : [REDACTED]

"Radyasyon alanı" sayılmakta olup, iyonlaştırıcı radyasyon cihazları kullanılarak gerçekleştirilen tanısal ve tedavi amaçlı tıbbi işlemlerin yapıldığı girişimsel radyoloji birimi de radyasyon kaynakları ile çalışılan yerler kapsamında bulunmaktadır. Denetimli alanlarda belirli ölçülerde radyasyona maruz kalındığı konusunda herhangi bir ihtilaf bulunmamakla birlikte, yıllık doz sınırlarının 1/20'sinin aşılma olasılığı olup, 3/10'unun aşılması beklenmeyen gözetimli alanlarda da çevresel radyasyonun düzenli bir şekilde izlenmesi gerekmektedir. İzlem sonucunda, rotasyon uygulamasına tabi tutulması nedeniyle devamlı olarak çalıştırılmasa dahi, röntgen ışınları aracılığıyla teşhis ve tedavi yapılan yerlerde çalışarak radyoaktif ışınlara, toplum üyesi kişiler için belirlenmiş olan yılda 1 mSv etkin doz miktarını aşacak şekilde maruz kalan memur ve sözleşmeli personele sağlık izni kullandırılması gerekeceği de tabiidir.

Her ne kadar, İyonlaştırıcı Radyasyon ve Radyonüklit Kullanılarak Sunulan Sağlık Hizmetleri Hakkında Yönetmelik'in yukarıya alınan hükümleri ile denetimli alanlarda çalışanların sağlık izinlerine yönelik düzenleme yapılmış ise de, sağlık izninin kamu görevlilerine yürüttükleri kamu görevi nedeniyle, toplum için olağan kabul edilen sınırın üzerinde radyasyon ve radyoaktif ışınlara maruz kalmalarının sağlıkları üzerinde yaratacağı olumsuz etkinin azaltılmasını sağlamak amacı taşıdığı ve radyasyon kaynağı ile çalışmanın bu iznin esas ve yasal koşulu olduğu dikkate alındığında, yalnızca denetimli alanlarda görev yapanların sağlık izninden yararlandırılacağı şeklinde yorum yapılması iznin amacına uygun düşmeyecektir.

Bakılan uyuşmazlığın davacı ile birlikte aynı birimde çalışan bir başka kişi tarafından açılan ve Dairemizin E.2023/390 sayılı esasına kayıtlı bulunan dava dosyasında yer alan bilgi ve belgelerle birlikte değerlendirilmesinden, davalı idarece denetimli alanda çalışmaması nedeniyle davacıya dozimetre kullandırılmadığı, dolayısıyla maruz kaldığı doz ölçüm bilgisinin bulunmadığı, rotasyon uygulaması nedeniyle radyasyon kaynağı cihazların bulunduğu alanda geçici sürelerle çalıştırıldığı, davacıya veya çalıştığı birime yönelik radyasyon alanlarının izlenmesi kapsamında ayrıca radyasyon ölçümü yapılmadığı, ancak çalışma alanında gerekli olan zırhlamanın yapıldığı anlaşılmıştır.

Dolayısıyla, davacının görevi gereği ve görev yeri nedeniyle toplum üyesi kişiler için belirlenmiş olan yılda 1 mSv etkin doz miktarını aşacak şekilde radyasyona maruz kalıp kalmadığı bu aşamada açık ve net olarak tespit edilememektedir.

Bu durumda, devamlı surette çalıştırılmasa dahi davacının girişimsel radyoloji bölümünde sağlık teknikeri olarak görev yaptığı ve bu yerin radyasyon cihazları kullanılarak tanısal ve tedavi amaçlı tıbbi işlemler gerçekleştirilen bölümler olarak tanımlandığı, şua izninin de memur ve sözleşmeli personele sağlık hakkının korunması amacıyla tanınan izin türü olduğu göz önüne alındığında, denetimli alanlarda devamlı surette çalışmaması nedeniyle kişisel dozimetre kullandırılması zorunlu olmamakla beraber, davacının görevi gereği toplum üyesi kişiler için belirlenmiş olan yılda 1 mSv etkin doz miktarını aşacak şekilde radyasyona maruz kalıp kalmadığının bir şekilde gerekli inceleme, araştırma ve ölçümler yapılarak tespit edilmesi, yapılan inceleme sonucunda söz konusu oranın aşılması ihtimalinin ortaya çıkması durumunda davacının sağlık izninden yararlandırılması gerekmekte iken, bu yönde herhangi bir inceleme yapılmaksızın,

T.C.
ANKARA
BÖLGE İDARE MAHKEMESİ
7. İDARİ DAVA DAİRESİ
ESAS NO : [REDACTED]

davacının radyasyon görevlisi sayılamayacağı gerekçesiyle şua izni kullandırılması talebinin reddine ilişkin dava konusu işlemde hukuka uyarlık bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

Bununla birlikte, şua (sağlık) izni yıl içerisinde kullanılabilecek bir izin olduğundan bu iznin bir sonraki yıla devredilmesine olanak bulunmadığı gibi, kamu görevlilerine kullandırılmayan izinleri karşılığı ücret ödenmesine olanak tanıyan herhangi bir mevzuat hükmü de bulunmadığından, idare mahkemesince, dava konusu işlemin davacının geçmişe dönük kullanmadığı şua izinlerinin yıllık izin alacağı olarak değerlendirilerek yasal faiziyle birlikte ödenmesi talebinin reddine ilişkin kısmı hakkında davanın reddine karar verilmesinde herhangi bir hukuka aykırılık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, davacının istinaf başvurusunun geçmişe dönük kullanmadığı şua izinlerinin yıllık izin alacağı olarak değerlendirilerek yasal faiziyle birlikte ödenmesi talebine ilişkin olarak REDDİNE; şua izninin kullandırılması talebinin reddine ilişkin kısım yönünden ise istinaf başvurusunun KABULÜ ile istinaf başvurusuna konu idare mahkemesi kararının bu kısmının KALDIRILMASINA; bu kısım yönünden dava konusu işlemin İPTALİNE; aşağıda dökümü yapılan, mahkeme ve istinaf safhasına ait toplam 768, 90 TL yargılama giderinin haklılık oranına göre paylaşılması sonucu bulunan 384,45 TL'lik kısmının davacı üzerinde bırakılmasına, geriye kalan 384,45 TL'lik kısmının ise davalı idareden alınarak davacıya verilmesine, Avukatlık Asgari Ücret Tarifesine göre belirlenen 10.500,00 TL avukatlık ücretinin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine; davalı idare lehine davanın reddedilen kısmı için avukatlık ücretine hükmedildiğinden yeniden hükmedilmesine yer olmadığına, mahkeme ve istinaf safhasında yatırılan posta gideri avansından artan miktarın ilgili tarafa iadesine, 2577 sayılı Kanunun değişik 45. maddesinin 6. fıkrası uyarınca **kesin** olarak, 10/11/2023 tarihinde şua izninin kullandırılması talebinin reddine ilişkin kısım yönünden oyçokluğuyla, geçmişe dönük kullanmadığı şua izinlerinin yıllık izin alacağı olarak değerlendirilerek yasal faiziyle birlikte ödenmesi talebine ilişkin kısım yönünden ise oybirliği ile karar verildi.

Başkan

[REDACTED]

[REDACTED]

X

Üye

[REDACTED]

[REDACTED]

Üye

[REDACTED]

[REDACTED]

YARGILAMA GİDERLERİ :

(Mahkeme Safhası)

Başvurma Harcı : 80,70 TL

Karar Harcı : 80,70 TL

Vekalet Harcı : 11,50 TL

Posta Gideri : 74,00 TL

TOPLAM : 246,90 TL

(İstinaf Safhası)

İstinaf Başvurma Harcı : 492,00 TL

Posta Gideri : 30,00 TL

TOPLAM : 522,00 TL

T.C.
ANKARA
BÖLGE İDARE MAHKEMESİ
7. İDARİ DAVA DAİRESİ
ESAS NO : 2
KARAR NO : 2

MUHALEFET ŞERHİ

İstinaf başvurusuna konu idare mahkemesi kararı usule ve hukuka uygun olup kaldırılmasını gerektiren bir neden bulunmadığından istinaf başvurusunun reddi gerektiği kanaatiyle kararın istinaf başvurusunun kısmen kabulüne ilişkin bölümüne katılmıyorum.

Başkan

[Redacted Signature]

ÇY-13/11/2023

